

DÜŠEVNI LIST

G. Zver Joško, knjižničar Črenšovci

Mêsečne verske novine.

**Vu iméni prêkmurske evang. šinjorije reditel
i vódvávník: FLISÁR JÁNOŠ, Murska Sobota.**

Rokopísi se morajo v Puconce pošilati.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ Puconci.

**Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvónstvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.**

Naprejplačilo

gorivzeme vsáki evang. dühovnik i vučitel.

Žétva.

Siva je néba obri nás, samo gjér-gjér se kodrá eden-eden ščipkasti oblák. Vročino sipáva na zemlo žaréči glôbnik sunca. Dobro bi bilo zdâ senco iskati, — ali rávno što more tô? Na vesnici zdâ má brigádo delo. Ženjajo. Notrisprávlajo pôv, znojnatnoga dela náshaj, dosta brige blagoslovení sád, Bože zamanske milošče drági nájem. Živiš, te vsákdenéšnji krüh.

Ah, da je tüdi lêpi te dozorjeni zrás. Kako zible vótrček na zláto pofárbano morje vlatovjá, takše je tô, liki spunjeno obečanje. Prosili ste, dalô se je. Vsáki vért genlivo postáne zdâ na pokonci svoje zemlé i prvle liki bi z kosóv vrezao vu vnožino vlatovjá, samo glêda, glêda i čüdüje se i ponizno vadrüje: stanovito sem si nê zaslüžo eto velko miloščo. Hválo-dávánja drágo válovje zakrije njegovo srdce, v-oči se njemi tôk sküz süne i z odkritov glavov, kako bi vu cêrkvi stao zahváli, katero je dôbo, Onomi, kí je zôpston dao. Po zahválnoj molitvi se okoli zaglédne. Ešče bole za obilno vidi vlatov-jé, liki prvle. Düšo njemi radost napuni. Rôka liki dabi njemi krepkêša grátala, z bláženim nágibom i z batrivnim trôštom začne ženjati. Skoron niti ne čüti vročino, či bär z znojom polêva zemlo, li včási postáne i si zbriše čelo. Stanovito, komaj má počinek, kí ženja. Nemre se čakati z tém delom. Vôsčrči to drágo zrnje. Li opoldné pri obôdi si malo odehne.

Potom se páli nadaljáva košnja, káple vu réd vlatovjé. Vu snopje je zvêzejo, vu križe skladéjo. Na véčar je té že trüden vsáki človek. Tiho se vzemejo na pôť proti dômi, dônok nê z práznim srdcom, ár je blážena radost znati tô, ka ovo Gospod zétve je skrb meo na njegove žnjece cêli dén. Ti mládi trüdnost ese, trüdnost tá: li začnejo popêvati.

Mrák záča zakrivati zemlo, zvêzde na nébi se edna za ovov zvüžgêjo, ah na vüstaj blážene mladine edna nôta za drügov rümi; rümi proti višinam, liki zahválni düš, čisti srdc zvonenjê. Ti mládi popêvlejo . . . I ti starêši? Oni poslühšajo pesem. I vu njihovi düšaj spomini rojijo, stári pêsém nôte njim vu vüha zunijo. I kak dabi nikša kmična ténja lehnola prêk pôl. Težke misli je obvzemejo i nekebzüjejo več na nôte.

Naednôk čütiijo, kako so trüdni. Lehko niti nê od žétve? Nê, nego od vnôge skrbi. Hüda vrêmena živémo. Naš kmet komaj more živeti z pôva svoje malo zemlé. Dela záto potrplivo, čakajoč bôkšo prišestnost, vu Bôgi se vüpajoč. Ali skrb stanovito moči nedá človeki. Pomenkávajo roké, doli vlecé düše caganje, nevola i vu vesélo pesem se notrimêša túžno staranje: kak dugo bô ešče tô etak? Kak dugo, dober Bôg naš? Pride do oblákov obôje. Veséli srdc spêvanje i pod težkim krizom pogibajoči túžno staranje.

Ár Bôg živé i vidi vse. Vidi, ka ženjamo z velikim trôštom i vidi, ka bôgšo

přišestnost čakamo za naše delavne lůdi — i preci kak za dobro bŏ vido, prinesē nam tůdi veselŏ přišestnost, radostno žētvo. Tečas vzemimo to malo tůdi z hválo-dáváním ino delajmo z verov, z vůpanjem.

Krščanske cerkvi v bolševiškoj Rusiji.

Rusoski bolševizem, ali komunizem je proti vsakomí vadlůvánji, vsakoj cerkvi. Njegovi podivjenoga srcá voditelje so vŏdáli, ka do konca 1937 leta se vse cerkvi zaprētí morejo. I té svoj nesmileni program z vsakov silov ščējo doprinesti.

Proti mohamedancom ne vůpa odkrito goristŏpiti, ár se boji od fanatični tŏrkov. Židovje ešče tůdi kak-tak mēr májo, ár med komunisti je dosta zmožni komisárov, kí so židovje i té po mogŏčnosti bránijo svoje verebrate že za volo njihove židovske národnosti.

Boj je tak z vsov sirovostjov i močjŏv nájobprvim proti krščanskim cerkvám obrnjen. V prvoj vrstí proti starovŏrskoj, ali pravoslávnoj cerkvi, štera je nájbole zmožna i velka bila za vrěmena cárov. Istina, ka je tá zmožna, z carizmom zvězana cerkev nē eden bín mēla. Proti drůgim cerkvám je nestrpliva bila i se je za „edino zveličajočo“ preštimávala, kak ta rimska cerkev. Z dűševnov hránov svoji (nad 100 milion) vernikov se je nē dosta brigala, ár nē razláganje

Rēči Bože, nego précimbe i ceremonije so bilē glávno. Cársko oblást je slēpo slůžila i nē je vzēla na pamet opominanje nŏvoga vrěmena. Nē čakano jo je zgrabo vihér, šteri je porůšo nigda zmožen tronuš cárov. I ona je preveč bila zvězana z tem tronušom. Zátŏ so se obrnoli tak divje proti njēj nŏvoga rēda gospodarje, komunisti.

Ali v tom ŏgnji i vihéri se je očistila tůdi pravoslávna cerkev. Zdá se je skázalo vŏ, ka pŏleg vsē bínov, tůdi v toj krščanskoj cerkvi vnogo vrědnosti i junášta jeste, kak v vsakoj kršč. cerkvi, šteroj je g. Bŏg več stotin lét preteklosti darůvo.

Istina, ka se je vnogo njēni dűhovnikov prestrašilo i tam so povrgli svojo črědo, gda se je bližŏ „zgrablivi vůk“. Bilí so tůdi tákši, kí so v slůžbo komunistov stŏpili na sramoto svojo i svoje cerkvi. Ali eden veliki tao ji je ráj mantrništvo zěbro, kak bi pa zatájŏ svojo vero i pozvánje: Tē so se i se oponášajo, liki oni prvi krščanje, kí so za Kristušovo imē svoje življenje tá dáli.

Dűhovnika življenje v Rusoskom je ešče od smrti vėkša moka. Dűhovnik je eden z drůžbe vŏzaklůčeni člověk i tůdi njegova familija. Vsaki se lahko v njega potekne, norčári ž njega i ga bantůje, ešče ga buje lahko brezi toga, ka bi pokaštigan bio. V špítŏ nē njega, nē njegovo familijo gori ne vzemejo, deco njegove nē v šŏlo i v nikšŏ slůžbo nē i Bŏg vē, z kem se ga ne

Krívda i pokŏra.

Roman, pisala: Kovatš Frida.

Poslovenčo: SILVANUS.

X.

Proti dŏmi je Matyeš ešče notri stŏpo k svojemí dobročinitelí, k stáromí betěžnomí farari. Obrůdjeni je ležŏ ete na posteli i na zvedávajŏče pítanje, kak njemi je, se nalahki zasméhē:

„Kak se občůtim, mládi prijátel? Dobro, pa ešče preveč dobro, či si pomislim, ka bom za máli čas že dale šŏ z ete doline. Gda si ti od nás odišŏ, sem že té mislo, ká mi je prišlo vrěmen i vidiš, kak dugo sem čakŏ, naj te ešče ednŏk vidim. Zdá sem zadovolen, z tēbe je rēden člověk grátŏ i tŏ je bilŏ moje želēnje. Ali zdá sem trůden, vůtro pá pridí malo na edno vŏro k meni, ja?“

„Z srcá rad, či mi je slobŏdno pridti. I zdá lahko nŏč i miroven počínek, gospon farar!“

Proti dŏmi se je obrno, ali njegova hodba je vedno pomalēša grátala, dokeč je pri sŏseda lipi nevedŏč postano. Domovine lepŏta ga je stávila. Kak lēpi je dŏm i kak blájženi so lůdjé. Tiho i mērno so njim minoli dněvi daleč od žitka nevŏle, daleč od varaškoga náslada, od strašnoga šŏrša oni, kí gladůjejo i zmrazůjejo. Njegov senjajŏči pogléd se je prek hiš, prek grmá i drěva vŏ na valēče silje vrgŏ, štero se je vu mēsečnoj nŏči kak edno zlátŏ mŏrje valilo. Z oštarije „Pri Pošti, se je půsta lárma i trŏblejŏče popėvanje čůlo. Tŏ je bila Petrova „lűšnost“, štero si je on predstavŏ i med tēmí napítimi i pijanci je čisto i tiho edna deklina stála. Te senjajŏči si je globoko zděhno od cvětja dlšēčŏj nŏči.

Matješ je vu hišŏ stŏpo k materi, kí je pri mráčnom posvėti edne olenke čakala na njega. Pri tom negvűšnom posvėti je ešče bole blědo

ponižavajo, da bi njemi vzeli volô dūhovniki ostáti.

Cerkvi so porušene, doli zaprête, ali so pre-delane za granáre, kasárne itd. Samo v Moskví i v Petrográdi so je niháli za láži volo — záto, ka či kakši tūhinec pride v teva dvá glávni váraša, njemi lahko právjio: „vidíte, ka nê istina, ka bi mi cerkvi rúšili, stojijo vse.“ Tákši so tē brez Bogá i vere živôči skazlivci.

Eden tam živôči písátel je písó, ka pred štirimi létami je v onom váraši, gde stanúje, 14 cerkveo bilô i 40 dūhovnikov (váraš má 200 jezero stančarov), na štiri léta pa samo edna cerkev stojí z ednim dūhovnikom. Deco ne krstijo, verénávuk ne včijo (kakši divjáki zrastéjo z tákše nesrečne decé!)

Éršeke, pūšpeke brezi vsakoga zroka v vózo zapréjo, ali je pa na robijo pošlejo i samo tak je na sloboščino pústijo, či se za brezvôrce spoznajo. Ali tákši jáko nega. Nájveč ji v vózi merjé. Več jezero dūhovnikov so prepravili pokvarjenoga dūhá komunisti. Nê so meli drūgoga greha tē dūhovnicke, kak pa tō, ka so vūpali Rēč Božo glásiti i vórni ostáti k Kristuší.

Edna példa, kak pretirávajo dūhovnike, njihovo famílijo: Sin ednoga dūhovnika je dōbo slūžbo v níkšoj fabriki, ár so nê znali, ka je sin ednoga pregnánoga dūhovnika. Ali za níšterni čas je níkši hūdi neprijátel ovado voditelom tō. Voditelje so vkūper zézvali vse delavce i slūž-

benike fabrike i toga nevolnoga človeka so pred sēbe postavili. Tam so ga pítali, ali zatají očo i drūgo imé si zaberē, ali de pa vōvrženi z slūžbe i ešče pokaštigani. Nesrečnomi se je rēč zadr-gnola v gúti. Ali mislo si je, kaje oča na robiji, mati i sestre glád trpijo domá i z povišljenov glávov je zatájo očo. Delavci so se nê vūpali eden v ovoga oči zglednoti, tak so razíšli z po-višljenimi glavámi. Samo kom. voditelje so giz-dávo zdignoli glavé, zadovolno so se eden drū-gomi zasmehali. (Eden cēli šereg človôči src je jōkalo, bolelo, ali šatan se je rzao v pékli.)

Jestejo tūdi méhki, dvojéči, ali v trplénji tē tūdi večkrát krepkoga srcá postánejo. Ednoga z tople, južne Rusije so v Sibirijo poslali na robijo i tō záto, ár je vūpo spōved opravití pri ednom mérajōčem, ki je tō želo. Dūhovnik je mládi bio i oženjen. Da bi prvé se oslōbodo, je dolipovedo z dūhovniškoga pozvánja. I rēsan so si od tistoga mao bōgše djáli z njim. Nê njemi je trbelo težko delo oprávlati, samo edne fabrike dvorišče zmetati. Ali ednok se je zavolo nemárnosti delavcov vūzgala edna lesena delav-ska hiža. Da bi se ognoli kaštige, so nevolnoga dūhovnika obdužili. Komunisti, či bār je nê krív bio, so ga na smrt obsōdili.

Zdá ga je dūšnavēst preveč mantrála, zakaj je zatájo svoje pozvánje. Božo sodbo je vido v svojoj obsodbi. Proso je one obsojene, z šterimi je vkūper bio zapreti, naj njemi odpústijo nje-

i trūdno vōvidla, kak pa je bila. Z žalostni oči se njē je radost sveklila proti sinē njénom. Nje-ga je pa edna stára bolezen nê pústila z mesta; bi prvé mogo svojo verno mater zgūbiti, kak pa bi vu stávi bio njēni žitkavečér za veseloga i blájženoga činiti?

„Mama, drága dobra mama!“

Níká ga je grlilo vu gúti, za maternov rokōv zgrábi i jo záča kūšūvati.

Vesélo i gizdávo je glédala mati na svoj-ga velikoga lēpoga siná.

„Pústi tō, sinek, rájši mi povē, gde si bio?“

„Prék pri Salmhoferi, mama, mimo sem šō, ka bi tetico Máriko pogledno i te so me vsi notrizváli. Z Petrom sem tūdi gūčo, on je ešče bole nedomišleni postano, kak je bio.“

„Ja sinek, nedomišleni je nê ta práva rēč; eden nezbožen človek je postano, ki gde samo

more, nenihá eden zdrav vlás na Gospodnom Bōgi. Na nasprōtno vedno sēbé postávla za példo, ka brezi bogá je človek lahko blájženi.“

„Nē, mama, tō rēč nezbožen ne smeš nū-cati, on je eden zablodjeni, ali nē zgūbleni i či Gospodin Bōg náš šče, on de ednōk tūdi eden zveličani.“

Vesélo gléda mati na siná.

„Ti si moj dober Majček!“

„Nē mama, samo vervájōči.“

„Znáš Matyeš, ka de se Peter ženo z Hed-vikov, z tōv pobožnov vōrnov deklinov?“

„Meni se je sōmnilo, ár že kak mála dek-lina je rada mēla toga sēroga pojba. Što zná, lahko je Gospodin Bōg njō záto njemi odlōčo, naj toga zablodjenoga na právo pōt pripela. Da bi samo prav blájženiva bilá.“

Te slédnje reči je pomali pravo i občúto je ono skrivno bolezen, štera njemi je na prsaj

govo slabost i či se šteri vŕoslobodí, naj dá glás njegovoj familiji, ka je mrô kak Kristušov vítěz. Blagoslovo jih je i tak je šô v smrt.

Ně samo pravoslávna cerkev i njěni důhovnicke, nego tŭdi katoličanska cerkev trpí tak, nájbole med vsemi pa evangeličanska. Oh kelko mantrnikov má naša cerkev v Rusoskom, či vglíh je samo pár millijon evangeličánov tam. Njim zvŭn toga, ka so vŕni k Kristuší, ešče tŕ zaměrijo, ka so navěkše tápriseljěni nemci. Dvojno odŭrjávaje morejo prinášati od rusoski bolševikov. Nemški evangeličanci so samo slugi lehko. Kakše ště šolě májo, nikšo drŭgo slŭžbo ne dobíjo. Štere důhovnike so njim ně vmŕili, tiste so vŕstirali. Cerkvi, šŕle so njim záprili. Že 15 lět trpí tá grozna kalvárija, ně čŭda, ka niti katekizmuša, niti pesmeni kníg nemajo po vŕli. Kak drági kinč skrivajo edno i ovo pri ništerni familijaj ešče. Deco samo naskrivomá krstíjo, če nega důhovnika, stariše sami. Nezáj so tam tē naši nesrečni verebratje, kak so pa bili tē prvi kršćanje za vrěmena pregánjanja. Verske novine ne smejo zhájati, zvoniti je prepovědano (navěkše so zvoně tak odnesli komunisti).

Evangeličanci v Rusoskom navěkše v raztorjenosti živějo. Raztorjene vernike je pri normální, měrní prilikaj tŭdi težko vkŭpdržati i se brigati za njě, ně pa v etakšem pékli pregánjanja. Na 2 milijona evangeličánov samo ešče 40 důhovnikov jeste (mogŕče zdá že niti telko ně).

ležála i na štere glás je ešče izda poslŭhšo. Ta deklina pa, od štere sta si mati i sin zgučávala vu Wágnerovoj hižici, je pa bŭdna ležála eto nŕč vu posteli, premišlávajoča i premetávajoča, kak je tŕ mogŕče, ka je rávno toga gizdávoga, špotlivoga Petra z svojega mládoga srcá cěle mŕči tak lŭbila. Ona je poznala vse njegove hŭde návade, vidla je njegove velike bine i dŕnok ga je lŭbila. Či bi se njě posrečilo ga na dobro pŕt pripelati, bi se spláćalo trpeti za tŕ? Lŭbo jo je on tŭdi? Glavŕ je globše vu vankiše pokopala, oči je z silov vkŭpzaprla i te naednŕk vidi Matyeša z njegovim pošćenim pravičnim poglédom. Čeměrnŕ se obrné zdá na drŭgo strán i pomali, od divji skŭz mantrána je zastpála.

(Dale.)

„Što prav lŭbiti zná, je bogat, či njega li nišče ne lŭbi nazáj.“ — (v. Raumer.)

Na smrt so osojeni tak, zgŭbíljo se po mali, či de ešče tŕ skŭšávaje dugo trpelo.

Pred 1929 letom so ešče lehko vŕ vandrali z Rusoskoga, ki so tŕ bližajŕčo smrt ně šćeli doživeti. Ali od toga l. naprě so Rusi záprli granice pred njimi. Niti vŕ je več ne pŭstíjo.

Vnogo mok trpěči verebratov jaj, njihove britke skuze, njihova prelíjana krv krčí k nam i nás tŕži pred Bŕgom, ně samo nás, nego vse kršćanske národe, či sploh jestejo ešče kršćanski národje. Ár či bi bili, te ne bi trpo tē rusoski pekeo že 15 dúgi lět! Navŕke sramota bode za kršćane, ka se nájdejo kršć. národje, ki zavolo haska, sebičností se véžejo z komunističkov Rusijov i so v prijátelství z njŕv. Tē nesrečni Judášje kršćanstva podugšávajo življenje rdečega šatana, tak, ka debelí, velki postáne i ešče njě zná požřeti.

Nemárnost, vŭkost, ně mrzlo i ně toplo kršćanstvo, sebičnost, nepobožnost, vse tŕ na šatanov mlin ženě vodŕ. Premisli si nás vsaki, ka pŕleg tákšega ne príde králestvo Bŕže k nam, nego králestvo greha, trpljenja, šatana.

Zdrámimo se záto, dokeč je ně kesno, naj nede ednŕk težko naše račundávaje G. Bŕgi!

Juventus.

„Vu mojem žitkl i člněnjí je za mēne ně to billo merodájno, ka se lŭdēm dopádně, nego lasno ogvŭšanje, důžnost i důšnavěst.“ (Hlindenburg.)

Eden gospod je že vgojdnŕ ob 6-toj vŕri na razgovárjanje bio zrendelŭvani k amerikan-skomi presidenti Lincolni. Gđa je tá prišo, čŭio je v drŭgŕj hiži glasno gŭćanje. „Je zdá že što pri presidenti?“ píta čŭdŭvajoč slugo. „Nej“, erčě ete, „president čťě biblíjo i mŕli za svoj národ. Tŕ čini vsákđén vu ránoj zorjanskoj vŕri“.

*

Záto je potřěbno, da krstšanje višíšŕj oblásti i právdí pokorni bodejo, vŕvzemši či tej grehšno delo želežo, ár vu takšem pripetjě „bole trbě Bogá bŕgati, kako lŭdi.“ Agoštonske verevadžlŭvájje — XVI. artikuluš.

*

Što nēma nikšega nepřátela, je něvrěden přátela, i kŕga ti hŭdi sploh neodŭrjávajo, toga lŭbézen jáko težko gŕi vrělo za dobro.

Osvetnost i správišče Gustav Adolfa důštva.

Prěkmursko evang. Gustav Adolfa filiálno důštvo je svojo letošnje ōsvetnost i správišče jul. 4 ga na Hodoši melo. Hodoš je vsém nam spomínsko mesto; ništernim záto, ár smo v Hodoškej 150 létnej cěrkvi konfirmáivani bili; drůgim záto, ár so se v hodoškej blůšoj evangeličánskej hěrešnjejoj šóli edno-dvě leti osnávlali; vsém pa predvsem záto, ár je na Hodoši živo i delao 40 lét i tam spí svoj smrten sěn naš nemrtelen pesnik i písátel: Kardoš Jánoš.

Hodoški dobri i skrbni verníci, na čeli z důhovnikom i kántorvučitelmi so se dober čas pripravľali, naj naš ōsvetek kěm lepše dolístečě. Na té děn v gojčno ze-vsě gmán Prěkmurja so se paščili zastopníci i priátelje Gustav Adolfa důštva na Hodoš.

Ob 8 vóri smo šli vu lepo osnáženo cěkev. Po popevanji občne podporne pesme so dománji důhovnik, Heiner Geza, na podlagi Gal. 6, 10. krátki, navdůšeni govor meli, med šterim je hodoški měšani khoruš popevao dvě veršuša: „Nevcagaj, oh čřěda mála“ pesme. Potom so nás obveselile deklamácie: Könye Elizabet je deklamálivala „Oča naš“ pesem, Tolvaj Šandor „Gustav Adolf“ pesem i Őri Zoltán „Prebůdte se ino čůte“ pesem. Moški khoruš je popevao pod vodstvóm Věrtěš Aladára kántora „Bōg je naša obramba“ prelěpo khoralo. Potom so předsedník filiálnoga důštva, Luthár Adam puconski důhovnik, meli svoj *odprtní govor*:

„Lůblěno ōsvetno správišče! Drági evangeličánski bratje i sestře! Vkup smo přišli eti v hodoškej starínskej 150 letnej cěrkvi, da obdržimo létní ōsvetek i gjůěš našěga překmurskoga evang. Gustav Adolfa filiálnoga důštva. Pozdrávľam dománje verebrate, kí so nas z lůbėznostjov sprějali; z molítvov, z Kristušovov řečjov, z důhovními pesmami i deklamácijsami pozdignoli naša srdca blůže k Gospodí cěrkve. Pozdrávľam vsa fárna mestna důštva i pozdrávľam vse naše gostě!“

Za tēm so přčteli z epíštoly přveše nedele ete řeči: „V etom smo spoznali lůbėzen, ká je on za nás svojo důšo doli djao. I mi smo dužni za brate důše doli djáti.“ (I. Jan. 3., 16) i nadalžávali govor: Letos febrůára je bilo rávno 100 let, ka je vu hodoško fáro i v eto cěrekv přišla edna darůvajoča osebnost, ímenitní

důhovnik Hodoša, svetílni posvět překmurskoga evangeličanstva: Kardoš Jánoš, kí se překzdígnovši vōskoga krōža sebičnósti za cio je lí dobrotó cěrkve i svojěga národa postavó před sěbe; kí je neobtrůdjeno, z nevkleknjením vōdržánjem seľao, tořo kíńče svoje lěpe důše, naj mí moremo obíľno žeti. Věm na vōpovedanje naši čůtov vñogokrát nebi najšli řeči vu našem překmurskom jeziki, či na njěga kultívanje nebi posvětó on žítka svojěga. Za 5 tjědnov bode 60 let, ka se je odselo od etec i grob zakřiva njěgovo plemenito srdcé na hodoškom brůtívi. Ali naša zahválnost i spominanje z žívoťnostjov věčne hvále plahoče okoli Kardoš Jánoša. „Neměřé on, kí na drůge tróší kíńč svojěga bogatoga žítka.“

Potom so se spomínali od Gustav Adolfa švédskoga králá, kí je na bojišči pří Lůtzeni za verebrate svoj kráľevski žítek dolídjao; nadále od onoga obstojećěga spomenka, šteroga so postavili zahvální evangeličanje tomi králi, kí je obdarůvao cěli svět z obrambov důšnevěsti slobodšćine: to je od Gustav Adolfa důštva. Nazádnje so bůdili vse navzoče na spunjávanje důžnost naši do toga důštva poleg řeči I. Jan. 3, 17—18.

Dancs Běľova so povídnó popevali solo pesem: Poslůhni to řeč: Jezuš zové; na gosľaj so jìh spřevájali Věrtěš Aladár i na orgoraj Torkoš Gjula.

Za tēm so předsedník odpřli gjůleš i napředáli svoje naznanílo od důštvenoga žítka v přetečenom letí. Z toga naznaníla lí ništerne točke zamerkamo ese. V přemínočem Adventi sem posľao vsem důhovnikom naběráľne árkuše i věč falátov z létñoga naznaníla našěga jugosľovanskoga glávñoga důštva i z písem za otřoke. Z písmá k toj pošlĩľátvi přikapčěnoga bojdí mí dovoljeno nasľedůvajoča cítířati. Naznanílo glávñoga důštva to ōmurnó opominanje dá nam, ka so se v přetečenom letí pověksľala notříjemánja skoron pří vsej senioratní Gustav Adolfa filiální důštvej, pří našem so se pa poměńšala. Gďa je ešče žmetněši postao žítek, zdá moramo z punov vrěľostjov na delo stopíři povsědík, naj more naša samarítánska opravíca věksí náshaj dosěgnóti. Naběranje blagovolíte kěm přvľe začnotí, nej na sproťoletje odľožítí, gďa že zima, oťe ľehkostí věřt, vse zapřáví, ka je leto přípravíľo. Z naběráľním árkušom vsáko evangeličánsko hížo trbě poískati, neníhávši vō níkoga, věm

skoznŭvanje káže, ka je eden-drŭgi srmak dobrovolnėši daritel, liki ništerni bogátec.

Brez goridjájna se mora držati z offertoriumom vkŭpprikapčena Gustav Adolfa podpornice Boža slŭžba, naj zvė kėm več vernikov, ka jeste Gustav Adolfa Podpornica i ka je njėni cio.

Med šolskimi otrokami bojdí tŭdi nabėranje. Vu vsákoj cėrkvi i dŭhovnikovoj písarni naj bodejo vŭdjájne ladice Gustav Adolfa podpornice.

Gustav Adolfa podpornica vedno bojdí vu deli, njėno fontošnost i lepoto prevedno trbė predočiti vernikom. Slabomi následi so nej zrok samo te zvŭnrėdne, težke vėrstvinske razmere, nego nemáratnost, nelŭbėznost i zmenkanje áldovagotovnosti.

Odgovor na eto gorpozvánje nasledŭjoči računi dájo. Notrijemájna smo z 48.50% mi več meli liki v prvėšem leti, skŭpno 12.418 Din. Ktomi je darŭvano po faraj: Puconci 4515.5 D, M. Sobota 1671.5 D, Bodonci 1400 D, G. Slaveči 1036.75 D, Križevci 1021 D, Hodoš 642 D, G. Petrovci 496.25 D, D. Lendava 450 D, Moravci 445.25 D, Domanjševci 430 D, Apače 309.75 Din. Poprėkno pride na dŭšo 52 pari. Ali eta poprėknost se vu pojedini faraj etak razvija: Ápače i Lendava sta dale za vsakov dŭšov 1.10 D, Puconci 1.05 D, Hodoš 63 p, M. Sobota 57 p, G. Slaveči 55 p, Bodonci 50 p, Moravci 33 p, Domanjševci 30 p, Križevci 23 p, i G. Petrovci 20 par. Či bi vu vsákoj fari tak malo dálí, liki v G. Petrovskoj, té bi samo vsevkŭper 4250 Din meli. Prototomi či bi povsėdik telko darŭvali, liki vu dvŭma raztorjenostoma, v Apači i v Lendavi, té bi 23.342 D. meli.

Bolezno je bilo vidíti, ka ništerne vesnice v Križevskoj i Sobotškoj fari ino ništerni vodilni možje naše cėrkve so nej zmogli nikšega áldova za nemočne misionske gmáne. Itak pa je vesėlo, ka je darŭvanje na G. A. podpornico v etom leti preskočilo darŭvanje lánskoga leta z 4053.75 dinármí. Z toga se vidlí, ka so k darŭvanji nej bŭkše razmere, nego dŭh i srdce potrėbna!

Podpore so dáne: Apačam 2000 D, Lendavi 1100 D, Hodoši 300 D, i offert. hodoške ōsvetnosti 453.75 D, Slavečam 400 D i Glogovaci (Bosnija) 100 Din. Goriostánjena šuma se pa mora dátí glávnomi drŭštvi.

Gjŭlėš je Šiftar Károlji, prvėšemi drŭštvenomi predsedniki, za 12 letno verno delanje zahválnost vadmŭvao; spŭmenek Nemečz Jájnoša,

kotrige predstojníkŭta v napisniki ovekivečo i na njegovo mesto za kotrigo predstojníkŭta Kŭhár Jájnoša, Puconskoga posestnika i gostilničara zėbrao. Na správišće glávnoĝa drŭštva se odpošlejo Luthár A. predsednik. Prišestnoga leta gjŭlėš tam i té bode, gde i gda seniorátno správišće.

Nazádne je gjŭlėš zahválnost vadmŭvao Heiner Géza dŭhovniki za držánje Bože slŭžbe; Vėteš Aladář kántori za vodstvo pesem i spėvní khčrušov; spėvajóčim vučenikom spėvníka Kardoš Jájnoša i pėsem mešterski voditelov Fenjveš Károla i Vėteš Aladářa; solospėvajóčoj gospė i sprevájiteloma i deklamálivajóčim mlájšim. Po vrėloj zaklŭčnoj molitvi predsednika i po spėvanji I, veršuša Trdi grád pesme so z cėrkvi vŭidoči svoje zahválno čŭtėnje spremenili na medino i to kak offertorium položili na cio Gustav Adolfa podpornoga drŭštva.

Zamerkanja.

Naša šinjorija je svoje lėtno rėdno správišće jul. 4-ga na Hodoši mela. Správišće so, mesto odsotnoga seniorátnoĝa inšpektora, Benko Jožefa, národnoga poslanca, Dr. Vučak Števan podinšpektor ōdpril. Nájrvo so se spomínali z pokojnoga Vitežkoga kralá Aleksandra I. Zedinítela, kí je želenjam evang. cėrkve vsigđár preveliko interesíranje skázao. — Potom so pokázali na poprėkni kėp stáve, na vėrstvinsko-dŭhovno krízo, i z té takše konsekvence doli-pelali, štere níkak neobstojijo. Zátó je tá točka govora, z kritikov gori i doli, sfalila svoj cio. — Za program so dvŭje naprėdálí. Oboje dvŭje je preveč znamenito i tak na nájvékše odobrăvanje nájde. Naglásali so fontošnost verskomorálnoga osnávlanja, za šteroga volo se velika skrb mora razprestėrati na versko včėnjė. Dŭnok naj neostáne tŭ lí pobožno želenje, ár je že itak strašna naša odgovornost i težko bode ednok naše račundánje, ka smo pŭstili od leta do leta na stotine naši otrok brez vsákoga verskoga včėnjá. — I naglásali so nadale, naj cėrkveno računstvo vu rėdi bode. Na to gledėč so se že dobre posledice vidile pri letošnjem deli računskoga stolca i stanovito dober sád bodo rodile pri razprávi dáne rázločne čėdne direktive i mŭdra skončanja.

Predloženo je bilo naznanilo od votíranja na seniorátno predsedníkŭstvo. Neprijėtno nam je

bilo z tem prikupčeno konštaterati, ka se je navodilo na prvešoj zvönrédnoj seji od mero-dajne osebe dáno v ednom slučáji nej vzelo v pazko; v drugom mesti so votirali prve, liki je volítev razpisana bila; v trétjem mesti so nê zdržali predpis na vküppozvánje fárnoga glüľša i tak votivali. Tô so nerédnosti, kakše rávno pri cerkvi se nebi smeje dogájati.

*

V naznanili šinjora smo strádali pokázanje na zmenkaje naše znotrešnje missionske delav-nosti za volo pokrepkúvanja evangeličanskoga ogvúšanja i verevadlúvánjskoga dühá.

*

Pri razprávi punktumov napisníka od lán-skoga senioratnoga správišča smo z punov dobrov volov i objektivnostjov šteli pokázati na ništerne falinge i zmenkanje lánškoga protokuloma. Pri vsej napisnikaj cerkveni glüľšov se lahko pri-petijo kakše falinge, i tē se na prišestni glüľšaj dájo vöpopraviti. Pri reji pravil naše orsačke cěrkve — truc nájvėkšoj pazlivosti, se je itak telko faling prikázalo, ka je letošnje orsačko cerkveno správišče eden cěli děn tē falinge po-právialo. I nad tēm se je sploh nišče nej zbur-kávao, nego je tō delo za dobro i potřebno spoznao. Ka pa prinas? Liki da bi njím na kü-reče oči stopo, tak so gorizoskákali ništerni gospodje od organizierane sküpine i proteštáli-vali; eden nazóči bodóči, ki je nasprotno z cer-kvenov ustavov rěč dóbo, je takše nepremišle-no poráčanje predstavo, z šterim je li sam sebė obsodo. Po düšnoj vesti lahko právimo, ka ob-soditi nás pri tom našem nájbókšem nakaněnji more samo tisti, komi je nē za pravico. Známo pa dobro, ka se pravica lahko potěži, ali nemre se zadaviti! I nam moč, tróšt i pokoj dá Boža večna rěč: „Či trpíte za volo pravice, blážení ste.“ (I. Pet. 3, 14.)

Ládja v vihéri.

Ka spíte, bratje po veri?!
Ládja naša se pográžja!
Válovje šumi kōli nás,
Prebújte se z toga spánja!
Sebičnosti, nevörvanja
Hüdi glás se povsod čüje,
Protivnik stári se gible —
Oh kelko nás verostüje?!

Naša pōla so nē velka,
Pa je itak malo žnjecov.

Düša se mi britko jōče,
Ka bō ednōk z našov decov?
Oh kelkokrát nedobijo
Tē máli düševno hráno
— Tühi düh se njim ponüja —
Bratje, tak rad bi vás zdrámo!

Vrteti se med válovjom
I naprē stopáj nē pridti,
Zídati kaj z ednov rokōv,
Z drúgov vedno se boriti,
Tō je šorš, v šterom hérosi
Či so mogóči ostáti,
Ali vesnejo pa oni,
Kí so vüki i nemární.

Bōgše bi bilō nē čüti,
Nē viditi, nē misliti,
Kak telko drúgi dela;
Tak živetí — jesti, piti:
Puna žebka, pun žalōdec —
Za žitka cio si tō vzěti.
Gde tá plava ládja naša,
Na srcě si tō nē vzěti.

Ali nē, tákši bidti neščem!
Kričěči glás bom v püščávi,
Bodem vam bič, ostra šiba,
Štera vás ednōk že zdrámi!
Bom preklěti i prekunjeni,
Ali tō me ne zosága. —
Prorokov šorš je — vém — vedno
Špot, križ, meč, smrt i grmáda ...

Ali nē, nemo bič, šiba,
Brat vaš bom, za vás molěči —
Ár gda vihér kaj popüšča,
Čüjem i vaš glás kričěči:
„Gospodne, Jezuš, pomágaj,
Rěši nás, ár pogíblemo!“
(Gda vihér trōbi, divjá,
Endrúgoga ne čüjemo).

Ládja naša je v vihéri,
Al' verostüje dosta nás —
Prěk vihéra i šumlěnja
Se čüje eden zmožen glás:
(Toga, kí je vtišo morje)
„Ne bojte se, maloverní!“ ...
Vüpajmo se tak v Jezuší,
Ne vcagajmo, bratje v veri!

Masaryk od Husa, bojovníka za istino i pravico.

Pred pětstodvadesetimi leti je bio v Konstanci zežgani magister Hus Jánoš, nebojzliví bojovník za istino i pravico. Pred dvadesetimi leti pa je gučao v Ženevi tistoga cajta profesor i vezdáš-čehoslovaški predsednik Masaryk znamenite reči:

Husovo ime se čuje dnes po celom svejti. Velika je znamenitost Husova za nás i naš národ. Hus je študěrao na Praškom vseučilišči, preštuděrao je vse, ka je bilô potřěbno, grátao je dūhovnik, malo natô dekan i na zádne rektor vseučilišča. Najbole se je pa vōpokázao Hus, kak predgar. V začětki petnásetoga stólětja se je nej dosta predgalo. Cěrkve je bila diačka (latinska) i nē se je dosta skrběla za národ. Zdržětek Husovi predg je naednōk vsepovsédik poznan grátao. Nej se je pa vido dūhovščini, ár je Hus napádao nemorálnost v cěrkvi. Bio pa je Hus sploy verski reformátor, národní presvetitel. Pápa je vkūperpōzvaao žinat v Konstanco, da zvrši reformo cěrkve. Pozváni je bio tūdi Hus, ka dá odgovor za svoje delo.

Hus je šō na pōt v verí, ka je njegov návuk v nikom nē nasprōten Světomí písmi. Ali Hus se je zōbston trūdo, ka bi dokázao pred pápov svojo nedužnost, světska oblást ga je 6. juliúša 1415. žěžgala na mágli.

Zakoj je trbelo Husi mrěti? Gláso je isti-no i se bojúvao za njō do smrti. Zátō má Hus pravzaprav Evropsko znamenitost i nē samo za Čehy. Njegova smrt je zbūdila verske boje i te je cěla Evropa bila prōti Čehom. Žiška (česki vojskovodja) pa se je prōti postavo cěloj Evropi i obládao je. Husitske bojne so zgenole cělo Evropo. Hus je mrō, njegova miseo pa je živěla dale.

Ka je ščeo Hus? Zakoj je mrō? Hus je zahtevao samo pobōgšanje v cěrkvi i nika drūgo. Hus je trdo, ka je gláva cěrkve Kristuš i nē pápa. Světo pismo nači vči, kak cěrkve, štera je postavila té návuk na glavō. Hus je bio na stráni Kristuša i je včio, ka slab dūhovnik hēnja bití dūhovnik. Cěrkve zahtěva pokorščino, Hus pa se je pitao, či odgovárja pokorščina njegovoj dūši i věsti i vido je, ka je prōti pápeštví potřěbna revolucija.

Vretina istine je Sv. Pismo lno starinska (apoštolska) cěrkve. Farizeuš so Kristuša ráspl-

li, meli so večino, liki tō je bilō brez pomejna za njé, ár na njuvoj stráni nej bilō istine. Hus je stano prōti bogátcom i pravo je, ka cěrkvi trbē imánje vkraj vzěti. Tak se dá tūdi razložiti, zakaj si je nakopao protivinstvo cěrkve i zakoj so ga žěžgali. Husova vodna rěč je bila batrivno vadlívati istino notri do smrti.

(Z novin : „Glas naroda“.)

Mále nevōle.

Ednōk so edno ládjo na mōrji pōleg Afrike divji lūdjé napadnoli. Mornári, ki so na ládji bili, so hitro opazili svojo nevarno stávo i či hitro si ne zmorejō pomágati, do zgūbleni. Nikaj čūdno ga so napravili, naj se obránijo. Po cěloj ládji so na gōsti tá ztorili malé cveke, šteri so se tim bōsim divjákom vu nogé ošpičili, tē so se pa z strašnim kričanjem i trōblenjom vu mōrje vrgli. Oni so mislili, ka do se z moškami borili vu rokaj z mečom i rožjem, ali prōti tim málím cvekám so nikaj nē mogli.

Te malé ošpičene nevōle, štere se nam vsakši dēn vu žitki našem pred nás postavijo, nam tákše brige i bolečine delajo, ka smo nē za strpeti. Tak se vidi, ka bi z velikimi délamí našega živlěnja ležē računali, štere nam na etom světi pred nás postávi šorš, kak pa ládajoč se boriti z málímí nevōlami, štere na vsakšem stopáji nájdemo i nás okōli vzemejo. I dōnok — „Či te oni délajo za trūdno ga, ki peški hodijo, ka boš pa té délo, či boš z onimi mogo bēžati, ki se na konjaj jezdljo?“

Kelko rōk má mati?

V ednoj šoli je vučitel nálogo dao pisati od materske rokē. Edna mála deklica je eto písala: „Materska rōka. Mama mi z ednov rokov zmočaj dájo, z drūgov krpajo. Z ednov rokov kōhajo, z ednov rokov mi vkūpspletějo vlasě. Z ednov rokov eto ..., z ednov rokov eto ..., kelko rōk pa té pravzaprav májo tvoja móma? — pitao je vučitel. Deklica se je nē zmōtila, nego etak odgovorila: „2 rokē májo za mojega ájto, 7 decé májo i za vsako májo 2 rokē, skūpno 14 rōk. Kūhikja, štala, pōle tūdi 2-2 rokē, skūpno 6 rōk. 2 rokē májo za srmáke, 2 za Bogá, gda molijo, — tō je vkūp 26 materski rōk. — Hát nē je mēla istine eta deklina?“

Rázločni máli glási.

Radosti glás. „Molte Jehovo Bogá vaše-
ga: On blagoslovi tvoj krúh i tvojo vodô.“ (II.
Moz. 23, 25.)

Vesèlje našoj šinjoriji. V parlamentárni
odbor za prošnje i pritožbe zvoljeni so na vlád-
ni listi med drugim Benko Jožef naš senioratni
inšpektor; nadalje zvoljeni so v vládni klubov
odbor.

Matúro so napravili na vučitelšči: Lipai
Angela, Bakoš Lajoš, Barbarič Karol, Vučak
Števan — na gimnaziji pa Čurman Lajoš i Le-
poša Števan. Vsem gratulêramo.

Nôvo žensko društvo. V Bodonskoj fari
se je tudi nastavilo žensko društvo, štero že
274 kotrig má. Društva predsednica so Bako
Karolina, roj. Vratarič. — Boží Duh světi, po-
světi eto društvo!

Mrtelnost. Jul. 14-ga je angelov zvoněj
dušo Kúhár Štefana, puconskoga fárnoga zvoná-
ra, vu nebesko svetino pôzvalo. 60 lêt je živo;
35 lêt je bio fárni ôročen zvonár; z igranjem
plačne pesme na zvonáj je dosta-dosta lúblěni
mrtvecov sprevájao po zádnoj pôti njihovej.
Njegov spômenek blagosloveni ostáne.

Glávno správišče nemškoga Gustav Adol-
fa društva z velikov ôsvetnostjov letos septem-
bra 15.—17. bode vu Müncheni.

„Novine“ jul. 14. páli očivesno vadlújejo,
kak dober apetit májo na nás, gda eto čtém v
njih: „Pa se še z vekšov žalostjov spominamo
na brate evangeličance v našoj krajini, srce nam
še bole zakrvavi.“

Bugenhagen Janoš. Njegovoga rojstva
450. letnico je juníuša 24-ga světio svět. Vu re-
formácii je kre Luthera verno i blagoslovno de-
lao i 1546. febr. 22-ga je on držao plačno pred-
go vu Wittembergsoj gradskoj cerkvi obri Luth-
erove škrinje.

Bačka. Vu Červenki zidajo evangeličanski
národní dom. — Vu Novom Vrbasi zidajo mo-
litvarnico za zvúna váraša živěče evangeličáne.

Banat. Hein Franc dúhovnik i šinjor v
Bosniji je odebráni za dúhovnika v Kraljevičevu.

Bosnia. Hamon Karol dúhovnik v Saraje-
voji je honorarni vojaški dúhovnik postao.

Puconski roják i veren čtenjár naši ča-
sopisov, Czipott Aron dúhovnik v Jagodnjaki
(Baranja) je vu pokoj stopo.

Austrija. Vu jednoj numeri „Linzer Volks-
blatta“ pod titulom „Znotrěšnje ponovlenjé, do-
keč je ně kesno“ je eden artikuluš objávljeni,
šteri z starajočim glásom piše od vezdájšnje
stáve austrijskoga rimokatolicizma. Pokáže na
tô, ka šo se v Austriji od 1910 za 360,467 dŕ-
šami povnožili ně rimokatoličani, štero je već,
kak Tirola vse prebivalstvo. Prôti tomi se je ra-
čun rimokatoličanov v Beči od 1910 z 289,000-
mi poměšao. Po tom na búdnost i na znotrěš-
nje ponovlenjé pozáva list dotične cerkvene
krôže. Med drugim eto piše: „Ka nateliko vu
24. vóri živěmo že z cerkvenoga stálíšča vu ri-
mokatoliškoj Austriji, tô svetlo kaže katastrofál-
no pádanje rojstev vu ništerni krajinaj Austrije.
Gde dúžnosti hištva i familije na teliko za nič
vzemejo, tam se od krstšanskoga, nájbole pa od
rimokatoličanskoga žitka sploh nemre gúcati.“

Na Čehskom je v pretečenom leti 2360
lúdi prestopilo vu evangeličansko církev.

Dári na D. Lendavsko evang. cerkev v
Morávskoj gmajni (z l. 1932). Věs Morávci:
Škalič Željko š. upr. 100 D, Vitez János 50 D,
Zrinski Štefan, Džuban Ferenc, Vučkič Jožef
20 20 D, Bencik Franc, Kúhár Štefan, Kúhár
Ivan, Benčec Rudolf, Vitez Mikloš, Kardoš János,
Titán Jožef, Banko Žuža, Banko Franc, Šinkéc
Matjaš, Dravec Štefan, Cug János, Luthar Ivan,
Cmor Ferenc, Kúhár Károl, Bencik Kárel, Šavel
Ivan, Papič Franciška, Sép Julija (r. k.), Vitez
Franc, Lipič Ludvik, Oček Štefan, Lipič János,
Lipič Jožef 10 10 D; Cmor Ernő 7 D, Banko
Mikloš 8 D, Makoter Mikloš, Erniša Štefan, Go-
lob Ludvik, Kúzma Franc, Papič Franc, Antalič
Štefan, Zrinski Franc, Benčec Štefan, Gutman
Eva, Cmor Jožef, Temlin Franc, Fartel Geza,
Lipič Ana, Malačič Jožef, Kumin Ivan, Cvetko
Ludvig, Rác Štefan ml., Rituper Jožef, Vukan
Štefan, Žganjar János (r. k.), Šiftár Jožef, Kúhár
János, Cvetko Marija, Cmor Franc, Dravec Štefan,
Dravec Jožef, Čarni Franc, Rumič Jožef st., Kan-
dal Štefan, Kandal Mikloš, Lipič Ivan, Kerčmar
Mikloš, Kološa Kata, Lipič Jožef, Rumič Franc,
Horvat János, Horvat Štefan, Bencik Ludvig,
Gorčan Štefan, Kránjec Jožef, Baler Matjaš, Rác
Štefan 5-5 D; Šinkec Jožef, vd. Bencik Ana,
Pintarič Ludvig, Kardoš Šandor, Rumič Jožef,
Čarni Štefan 4-4 D; Vučkič János, Fartel Šte-
fan, Vaš Ivan, Flisar Ludvig, Cvetko János, Er-
niša Ludvik 3-3 D; Antalič Mikloš, Bencik
Kata 2-2 D; vsevčuper 721 D. Pobéráč: Džub-
an Ferenc. Verebratje vēsi Tešanovci so skŕpno
dáli 530 Din. V Vučja Gomili je 166 D. prišlo
vkŕper. Morávsko ev. žensko društvo je tudi lěpi
dár dalo 500 D. (300 je 1934 l. dáno). V Mo-
rávskoj gmajni je tak 1917 Din. dára prišlo
vkŕper. Ništerni dobročinitelje so odsebe darŕ-

vali l. 1933-34, kak je tó že v D. list bilô. Gospodin Bôg naj vleje bogáto svoj blagoslov na vse naše dobročinitele v Morávskoj gmajni! Sk. dñh.

Samovolni dári. Na Dijački Dom: Močnik Jožef M. Sobota 50 D. — Na nespohlivi vènc Luthárove Flisár Šarolte: Sapáč Jožef Brezovci 10 D, Šiftar Jánoš, učitel Brezovci 25 D, Poredoš Karolj Gorica 5 D, Žibrik Irma Polana 10 D, Tkauč Kolman Sebeborci 10 D, Barbarič Štefan Polana 10 D, Vrečič Géza Vaneča 10 D, Celec Anton Pečarovci 10 Din. — Srdčna hvála!

Z písma ednoga akademika. Na Vüzem sem bio na ednoj 10 dnévnoj konferenciji Kršćanske Zajednice (držtva) mládi lñdi, štera se je v Crkvenici vršila v ednom tak lèpom kráji, ka je nej zaman gospá Sittersova, angleškinja z Beográda, právla: „V samoj toj lepóti že čútím bližino Božo!“ — Med vnôgimi naprédávanji je serijo naprédávanj meo túdi Von Prosch, glavni sekretár svetovne kršćanske študentske federácije iz Géneve. Trno me je veselilo čúti tam, med drñgimi pravoslávniimi, katoličanskimi studenti, gda je v nastopnom predavanji z tem začno Von Prosch, ka on vkñpdela v Federáciji z vsêmi kršćanskimi cerkvámi, ali ga je to vkñpdelanje od njegove lastivne niti nájmenje nè od-tñhilo, naopak: zdá je krepkêši evangeličánc, kak gda príle. — S tem v zvêzi sem se potom v privátnom razgôvoru s tem obrno na g. Von Prosch-a, ka so prinás katoličanski listi z velikim veséljom i zlohotnostjov prinesli tê glás z njegove domovine (Nemčije), ka je tam proteštantski dñhovnik „názáj“ povrnjenje evangeličanske cerkvi propagêrao. — Nato mi je g. Von Prosch lñbeznivo detájne informácije dao na tó gledôč, ka so v nemškoj proteštanskoj cerkvi razmere (prilike) rejsan žalostne, posebno v telko, kelko se urádni nacionalsocialistični krogi notri mêšajo, poganstvo zgánjajo i se z vodilniimi lñdmi politično drñžijo, ali da je vse tó evangeličanskoj vóri nej na škodo, liki celô kak reformácija vpliva, lñdjé so vórni do fanatizma, nerêdko se je zgôdilo, ka so lñdi s pñkšami i bajoneti mogli tirati iz cerkvi. Ár so lñdje, verniki protivni poganstvu i celô tistim pñšpekem, ki politično paktêrajo. — Vórnicke se nerêdko-krát skrivomá sestájajo na slñžbe bože. Tak právi g. Von Prosch, ka de vse tó liki prerojenje nemške cerkve, liki phoenix ftič, šteroga žežgêjo, ka potom ešče svetlejši i lepši z ognja žide.

Domanjšovci, Na Kristušovo v nébo zastoplenjé svétek je pri nás konfirmácije svétek držáni. Pri konfirmácii je bilô 10 dečkov i 11 deklic. Konfirmándušje so na spómenek toga dnéva edno lèpo bibliljo kñpili i darúvali na oltár cerkve v vrédnosti 90 dinárov. — Z Ivanjšovec zdá v Severnoj Ameriki prebivajôčivi dvé pobožniivi ženski: Vörôš Rozália i Kránjec Vilma ste poslale rdéči žamat za oltárski prt, blágo je koštalo 24 dolárov. Nôvi oltárski prt je obrvim na risálske svétke snajžo naš oltár. — Túdi naše vrêle ženske i dekile so po celôj gmajni dobrovolne dáre pobêrale na eden nôvi oltárski prt. Tê dáre so samo med ženskami pobêrale. Vse naše gmánarce so darúvale po svojoj môči na te lèpi cil i ešče túdi zvñn naše fare, ženske z Berkovec i z Sela, ki rade hodijo v našo cerkev. Na tê nôvi oltárski prt so sledéči milodári prišli vkñper: Domanjšovci 560 Din, Prosenjakovci 261'25 D, Lončarovci 130 D, Ivanjšovci 74'50 D, Središče 64 D, Čikečkavas 53'50 D, Berkovci 78 D, Selo 163'25 Din. Edna pobožna kršćenica z Vučegomile 10 Din. Vsega vkñper 1394'50 Din. Bôg pláti vsêmi dobročinitelom. — Naša fara si je za podinšpektora odebrála ednoga vrêloga svojega gmánara v osêbi Bohár Károli posestnika i mlinara z Ivanjšovec. K njegovomi pozvánji me želêmo boži blagoslov, naj môdro i lñbeznivo zná voditi našo gmáno.

Ka nôvoga? Českoslovaška republika je meseca mája v svojoj trgovini pasivna 7½ milijonov. — Gen. Göring, nemški ministrski predsednik se je dvá dni mñdio v Beogradi. Bio je v audenciji pri Njeg. Vis. knezi Pavli, šteri ga je zadržao na obedi. Popoldne je bio pri Nj. Vel. Kraljici Mariji, ki njemi je jñžino dála. Pri toj priliki je izročó lepí dár našemi mládomi králi: električno cestno železnico v miniaturi, ki svedoči víšek nemške tehnike. Večér so na njegovo čast večêrjo servirali v Topčideri, na šteroj so med drñgimi túdi tao vzéli gg. Jevtič, Živkovič, Čirič, Popovič, Antič, Auer, Stojadinovič, Jankovič aktivni ministri, nadalje naš prevzv. biskup Dr. Popp i dosta drñgi odličnjakov. Gen. Göring je bio túdi v Sofiji i v Pešti, gde se celô fotografirati dao z Gömböšom, min. predsednikom. — Nemčija je od Romunije kñpila oli za 2 milijardi lejov i je zdá Romunija „vô z vode“ v pogledi gospodárske katastrofe. — V ednoj nemškoj fabriki se je eksplozija pripetila; 45 lñdi je žitek zgñbilo, 75 ji je težko i 300 leži ranjeni. — Nemčija i Anglija sta se zgñhale na morsko oborožñvanje gledôč. — Nega vñpanja, ka bi razmera med Italijov i Abesinijov po mérnoj pôti vréd prišla. — Konferenca Mále Antante je na jesén preložena. — Velke povodni so bilé v Severnoj Ameriki i celô na Kitajskem, gde je 3000 lñdi zgñbilo živlénje. — Nôvo vládo je nastavo pri nás dotêšnji finančni minister dr. Milan Stojadinovič.

Reformácia vu Sváici i na Francuškem.

Naprejdáva: SILVÁNUS.

(Nadaljávaje.)

Pred Calvinom so vu Genfi i na Francuškem že drůgi delali. Nájme pa Farel Vilmoš je bio on, ki je kak neobtrůdjeni, zvůnrůdno delavni i ognjeni evangelist, gda eti, gda tam to semen právoga návuka i nůvoga, čistoga živelnja vu národa srcě sejati začao. 1489-oga leta se je narůdo v Dauphinei, držěli južnoga krája Francije. Kak njegovi roditelje, tak i on je bio od katoličanstva navdůšeni. Želěnje na můdrost ga je odegnalo vu Paris, gde je pri zevčenom Dr. Faber Stapulensisi vu znánje grčkoga jezika i vu spoznanje Sv. Pisma notrivpelani bio. Po vrěmeni je obema, vučiteli i vučeniki sveklošća Bože milošće gorzišla i Farel je večkrát čůo svojega vučitelja praviti: „Bůg nikaj nůvoga má v nakaněnji z krščanstvom i ti doživěš ešće tů.“ Okůli Dr. Fabera, ki je Boži evangelium vu právoj istini z velikov navdůšenostjov nazveščávao, se je eden krůž prijátelov nábro, med njimi Margareta, důševna sestra kralá I. Franca, tůdi Bricannet Vilmoš půšpek z Meanca. Gda je to predganje evangeliuma vu Parisi zabránjeno bilů, je ete půšpek goriponůdo tím prijátelom te pravice svoj půšpekski dvor, ki so na edno bůgšů stávo krščanske cěrkve žějali i so doprinesli, ka je vu Meanci, kam so se od pregánjanja ognoli eden lěpi evangeličanski žiték začao cvesti. Leferve je Biblijo na francuški jezik doliobrno, Farel i drůgi so predgali, te půšnek je pa na pobůgšanji cěrkve dělo. Vůpo se je, ka de krščansko cerkev brezi toga lahko reformiro, kaj bi se od katoličanstva odtřgnoti bio prisiljeni.

Margarete lěpo živelnje i tiha delavnost je dosta pripomogla, ka so se plemenitáši k tráki evangeliuma povrnoli. Ali eti se je tůdi po Jánoš apoštola rečáj godilo: „Tá sveklost je vu kmico světila i kmica jo je nej zapopádnola.“ Neprijáteli i protivniki so nej počivali.

Margarete matí Lujza Savoya, minister Duprat i drůgi so tečas dělali, dokeč se je te lěpi krůž v Meanci ně rozpůsto i glás evangeliuma ně vtišů. Leferve, Farel, i drůgi so mogli pobegnoti, půšpek Bricannot je mogo svoje reforme nazájvžěti i Luthera spiske zežgati.

Vu onom vrěmeni, okůli 1520, — je tekla obprvim krv evangeličanski martirov na Fran-

cuškem: vu Parisi so vmůrili toga lůbezlivoga Povamesa, v Metzi Leclerca, ednoga neprestrašenoga i ognjenega tkálca z Meanca, ki je pri procesiji na děn Marije vněbozastoplěnja vu ednoj kapěli njěne kěpe i ostanke (relikvije) razmeto i razrůšů. Pomali je bio zežgáni i vu ognji strašnoga mantránja je Dávid kralá žoltáre, i hválođavajůče pesmi popěvao, brezi ednoga kriča ali zdůhávjanja.

Farel je pa vu Švájce pobegno. Vu Baseli se je lůdstvi nej dopadno njegov nemiroven francuški temperament i je tak dale mogo idti. Tůdi v Můmpelgardi si je nej mogo gvůšně stálíšće zagvůšati, či bár ka je z svojimi ognjenimi predgami globoko občůtnost obůdo, ár je pri ednoj procesiji vůzgrabo z růk ednoga popa kěp ednoga svěťca i ga je vu vodů vrgo. Tak je Farel do Strassburga přišů, gde je svoje stáre prijátele, vučitelja Leferveja i drůge pobegnjenje najšů. Na tů je poskůso vu švájcarskom Waadtlandi, šteri je pod Berna obvládnostjův bio, predgati, štero njemi je od Berna dáno pismo zagvůšalo.

Etak je Farel stálno na missionski potůvanjaj bio i je dober grůnt pripravo za evangeliuma semen z svojov govorěnja zmožnostjův. Pri tom deli je tůdi dosta trplěnja, bantůvanja i bitja mogo zatřpeti. Ali za tů njemi je Bůg ednoga odličnoga pomočnika šenko v Peter Vireti z Orbe. Viret je te nájbole imeniti důhovnik bio te reformirane Waadt držěle, te nájbůgší profesor od bernske vláde nastávlene akademije v Lausanne-i, pokornoga, tihoga temperamenta i preveč dělaven pisátel.

Vu onom vrěmeni, 1532. je Farel obprvim přišů v Genf.

Tě váraš, na nemškej i francuškej meji je bio sedišće ednoga půšpeka, ki je eden tál njegovoga političnoga vládanja i oblásti překřpůsto hercegi z Savoyena. Ali pörgarstvo je ně štelo podložně biditi tomi hercegi, nego od Berna podpěrano se je na slobodšćino i na neodvisnost trlů. Etak se je Genf na dvě partáji raztrgo. Edni so z Bernom držali i so se zváli „Hugenoti“, ti drůgi pa z Savoyom i so je za „Mameluk“-e imenůvali.

K etoj političnoj raztrganosti se je od Farelja dělavnosti tůdi vadlůvanjsko zburkávaje vměšalo. Že 1535-oga leta je v Genfi vu zvůněšnjem Evangelium na obládnost přišů, vu tom, ka se je na odkřitom skončanjí pápinska kon-

PRIJATNO LJETO U TIVAR ODIJELU!

Ljetna je moda praktična: elegantne svijetle hlače, lagani separaini kaput bez potstave (janker).

Nabavite si takvo odijelo kod nas.

Ni u najtoplijim danima neće Vam biti vruće

Bouret odijelo	Din 190—240.—
Kaša hlače	„ 90—110—140.—
Janker	„ 110—130.—
Tricot-Sacco	„ 110.—
Bijele Bouret hlače . .	„ 90—100—110—130.—
Dječji janker	„ 65—75.—
Velvet hlačice	„ 40—45—50.—
Bouret hlačice	„ 45—50.—

SVA SE NAŠA LJETNA ODIJELA MOGU PRATI.

POSJETITE NAS!

TIVAR ODIJELA

fessija zbrisala. Medtém je ešče nê bilô práve pokornosti srcá k veri i Evangeliumi. Vnôgi so se záto pridružili k onomi skončanji, šteri je Evangeliumi zvôněšnje obládnost zagvúšo, ár so se tak bole zagvúšno občútili prôti púšpeki i Savoyi, drúgi z političnoga prijáteljstva i navdú šenjá za Bern, vnôgi za volo nezavisnosti i drúgi pa z mržnje prôti protivnikom Genfa slobodšćine. Pri nájveč mestančaraj je ešče te stári luksuz i násladnost ládala i Farel se je za preveč zadúženoga občúto, naj Genfa pörgarstvo pod pokornost i morál Evangeliuma pripela i naj edno evangeliumsko občinsko živlěnje stvori. Ali za tó delo se je nê zadosta močnoga i na tó dorašćenoga občúto i k Bôgi se je za pomôč molo i zdúhávo.

Té njemi je šorš na eden večar — tó je bilo na konci augustuša 1536 — ednoga možá pripelo, koga je Bôg oděbro, naj Njegovo pravico v Genfi i z Genfa vô po vnôgi držělajrazšúrjáva i glási.

Tô je bio Calvin Janoš, ki je z Itálie idôč skôz Genfa potúvao i je v Genfi samo prenočúvati štéo, da bi na útro dale potúvao v Basel, gde se je nadale mislo včiti i svoje šolé nadaljavati.

8. Calvin Janoš.

Kalvin se je 1509-oga leta v francuškoj Picardie v Noyoni narôdo. Právo imé njemi je Jean Cauvin bilo; Calvin je samo njegovo latinsko imé. Žé rano se je kázala vu njem velka dűševna môdrost, ali na tēlo je vedno slab bio, i dónok odlôčenoga karaktera. Túhi i premišleni je bio vedno, kak túdi ostroga previděnja i morála, ár je vedno ostro grajao norije i razvúždanost svoji šolski prijátelov. Méno i z velikov pazkov je poslúšo včenjé svoji vučitelov. Oča njegov, eden grofoski Fiskal-Prokurator, ki je zevčeni i prěmočen môž bio, je z Kalvina velkoga, imenitnoga človeka štéo napraviti. V Parisi, v Orleansi i Bourgesi ga je dao právo (juris) študirati, da bi ž njega državni čestnik postano. Calvin je obri bio vsě njegovi prijátelov vu lehkem i dobrom včenjé i vu ostroj pámeti. K njihovim špilam i norijam se je nê pridružo i tē so ga bole poštvávali i se ga bojali, kak so ga pa lúbili.

Do pólnôči se je včio i v zôrje ob 5. vóri je že pà pri knjigaj bio, medtém ka je vsigdár vse ponávlaio, ka se je prvěši dēn návčio. Etak je v 19-tom leti že Doktorat zadôbo. (Dale)